

Z kroniki naukowej

SESJA „POLSKIE ZIEMIE ZACHODNIE U PROGU NIEPODLEGŁOŚCI”

Z inicjatywy Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Historycznego odbyła się w dniach 12-14 maja 1980 r. w Pucku sesja naukowa poświęcona omówieniu niektórych problemów zachodnich obszarów RP w latach 1918-1939.

Otwarcia sesji dokonał prezes Oddziału Gdańskiego PTH prof. dr hab. Stanisław Gierszewski, który — nawiązując do faktu odzyskania niepodległości w 1918 r. — podkreślił, iż właśnie w Pucku 10 lutego 1920 r. odbyła się uroczystość zaślubin Polski z morzem. W sesji, obok przedstawicielei miejscowych władz polityczno-administracyjnych, uczestniczyli także członkowie ZBoWiD-u, Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oraz nauczyciele historii miejscowych szkół.

W czasie obrad wygłoszone zostały następujące referaty: doc. dr hab. Mieczysław Wojciechowski (UMK Toruń) — *Kształtowanie się przesłanek państwowości polskiej na Pomorzu w latach 1918-1920*; prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński (Uniwersytet Wrocławski) — *Problem ziem zachodnich w polskiej świadomości społecznej*; dr Marian Mroczek (Uniwersytet Gdański) — *Spółeczny ruch zachodni wobec problemu integracji ziem polskich w latach Drugiej Rzeczypospolitej*; prof. dr hab. Roman Wapiński (Uniwersytet Gdański) — *Odzyskanie niepodległości a przemiany w ruchu polskim na Pomorzu*; doc. dr Stanisław Potocki (Instytut Bałtycki) — *Ludność niemiecka na Pomorzu i na Śląsku w latach 1920-1939*; dr Przemysław Hauser (UAM Poznań) — *Stanowisko ludności niemieckiej na Pomorzu wobec procesów integracyjnych tego obszaru z resztą ziem polskich w latach 1920-1939*; dr Czesław Demel (Uniwersytet Gdański) — *Zycie polityczne w Wielkopolsce w latach 1918-1920*; doc. dr hab. Edmund Makowski (UAM Poznań) — *Polityka Republiki Weimarskiej wobec ziem zachodnich RP*; dr Przemysław Hauser odczytał referat prof. dra hab. Antoniego Czubińskiego zatytułowany *Problem tzw. separatyzmu dzielnicowego na Pomorzu i w Wielkopolsce*.

W czasie dyskusji zwrócono uwagę na potrzebę kontynuowania badań nad problematyką zawartą w referatach. Wskazano na konieczność formułowania bardziej ostrożnych i wyważonych sądów na temat postaw grup politycznych odgrywających istotną rolę w życiu politycznym ziem zachodnich w latach 1918-1939, w tym także mniejszości niemieckiej. Podkreślono, że mniejszość ta zarówno w okresie istnienia Republiki Weimarskiej, jak i Trzeciej Rzeszy nie stanowiła zważonego monolitu, podobnie jak mniejszości narodowe na kresach wschodnich. Wskazywano również, iż organizowanie propagandowych akcji polskich na ziemiach zachodnich wywołało także ujemne skutki, przyczyniało się bowiem do kształtowania wrogich postaw ludności niemieckiej wobec Polski, mitologizowało antagonizm polsko-niemiecki, stwarzało też władzom polskim dodatkowe trudności na arenie międzynarodowej.

Obrady zamknęła uroczysta sesja Miejsko-Gminnej Rady Narodowej, podczas której zasłużonym badaczom dziejów Pomorza wręczono honorowe odznaki 800-lecia Pucka. Po zakończeniu sesji nastąpiło uroczyste wkopanie na terenie portu puckiego kopii zniszczonego przez hitlerowców słupa, upamiętniającego zaślubiny Polski z morzem w 1920 r.

Czesław Demel